

Производња хране повезује регион

Шести по реду Дунавски бизнис форум одржан је 5. и 6. октобра у Привредној комори Војводине у Новом Саду. Под слагоном "Сви за једног, један за све" окупио је привреднике из 14 држава у којима egzистира 215.000.000 становника. На годишњим скуповима и организованим тематским панелима дебатовало се о бројним друштвено-економским темама, а посебно о регионалној политичкој и економској стабилности и развоју, међусобном повезивању привредника, предузетништву, конкурентности, ефикасношћу коришћењу природних и кадровских потенцијала, иновативним технологијама, отварању нових радних места...

Панел "Актуелни проблеми села и пољопривреде и могућности њиховог превазилажења", чији је организатор био "Дневник-Пољопривредник" АД, уз подршку Привредне коморе Србије и Привредне коморе Војводине, привукао је посебну пажњу. На скупу, коме је председавала др Гордана Радовић, директор "Дневник-Пољопривредника", разговарало се о значају удруживања пољопривредника и развоју задругарства, као и климатским променама и њиховом утицају на пољопривредну производњу.

Коморе афирмишу аграр

Отварајући скуп, председник Привредне коморе Војводине Бошко Вучуревић указао је на значај који пољопривреда има на свеукупни привредни развој Србије. Веома је важна, како је нагласио, улога Коморе у међусобном повезивању свих њених чланица и институција које могу да допринесу даљем развоју и афирмацији аграра.

- ПКВ је потписала значајан број споразума о сарадњи с релевантним институцијама и организацијама, а између осталог и са "Дневник-Пољопривредником". Од маја, па до сада ово је већ други тематски скуп који заједнички реализујемо и верујем да ће их у наредним месецима свакако бити још више, истакао је Вучуревић.

Да је пољопривреда важна грана привредног развоја, не само у Србији него и у региону, недвосмислено је потврдио и председник Програмског савета Дунавског бизнис форума проф. др Радован Пејановић.

- Дунавска стратегија ЕУ пољопривреду препознаје као веома важну област повезивања држава у региону. Производња хране, агробизнис, предузетништво, екологија су области у којима је ангажован велики број људи и зато су оваква регионална окупљања веома значајна за размену искустава, идеја и трасирање смерница будућег развоја, рекао је Пејановић указујући истовремено на бројне проблеме у пољопривреди Србије и руралним

- **Неразвијене руралне средине уместо ратарске треба да се окрену интензивнијим пољопривредним производњама**
- **Велики потенцијали у задружном организовању пољопривредника још увек недовољно искоришћени**
- **Наука и струка треба да дају одговоре на климатске промене и ублажавање њиховог утицаја на пољопривреду**

средињама с којима се треба храбро суочити и трагати за најприхватљивијим решењима у циљу опстанка села.

Већа пажња селу

О одрживом развоју села и пољопривреде говорио је проф. др Зоран Кесеровић, члан Академијског одбора за село Српске академије наука и уметности (САНУ). Указао је на бројне проблеме руралних подручја, од лоше инфраструктуре до депопулације, неповољне старосне структуре пољопривредника, смањења броја склопљених бракова, новорођене деце, масовни егзодус младих из села у градове...

- Академијски одбор САНУ је након неколико одржаних саветовања о проблемима руралних средина широм Србије донео опште закључке и проследио их надлежним државним органима. Предложили смо, између осталог, формирање националног савета за село и пољопривреду који би био надстранично, независно и компетентно радно тело, али од Скупштине Србије још никакав одговор на упућени захтев није стигао, рекао је Кесеровић.

Посебно је указао на проблем пограничних и брдско-планинских подручја где се, у циљу опстанка

пољопривреду, прераду дрвета, сеоски и бањски туризам, нагласио је Кесеровић и напоменуо да би истовремено у неразвијеним руралним срединама требало направити стратешки заокрет и уместо традиционално одомаћене ратарске окренути се интензивнијим производњама, на пример, воћарству, сточарству и повртарству.

(Не)организовани пољопривредници

Међу најнеуралгичнијим тачкама српске пољопривреде свакако је удруживање земљорадника. Колики је у тржишној привреди значај заједничког наступа пољопривредника организованих у задруге изlišно је говорити. Председник Задружног савеза Србије Никола Михаиловић истакао је да се последњих година све више оснивају специјализоване земљорадничке задруге у воћарској и повртарској производњи, али и оне које се баве прерадом лековитог биља, пчеларством.

- У овим задругама задругари су искључиво произвођачи који се најмање баве трговином туђом робом и производима. Тржиште је препознало значај њихових сопствених производа које они, без посредника, директно испоручују познатом куп-

ничавања располагања имовином што сужава кредитну и хипотекарну способност задруга и директно се одражава на њихово пословање, рекао је Михаиловић, напомињући да на основу укупних прихода које задруге остварују 72 одсто је у Војводини, а 22 у централном делу Републике.

33 "БЕШКА" ЗА ПРИМЕР

Као пример задруге која има континуитет рада и доброг пословања представљена је 33 "Бешка" из Бешке. Својим постојањем спојила је практично три века. Прва задруга за помагање и штедњу у Бешки основана је још 1887. године, а садашњи назив званично носи од 1990. године. Основна делатност Задруге је уговарање биљне производње, углавном ратарских култура и њихов откуп.

- Нашим задругарима смо увек омогућавали, као што то и сада чинимо, најповољнију набавку семена и репроматеријала, кредитирање производње... Помагали смо им да остваре сигуран пласман и, што је веома битно, ефикасну наплату предатих пољопривредних производа, рекао је Драган Лончар, директор 33 "Бешка", истичући да су основни постулати задруге изградња међусобног поверења на релацији задругари - кооперанти - задруга - друштвена заједница.

Секретар Задружног савеза Војводине мр Јелена Несторов Бизоњ подсетила је да је Војводина један од европских региона с најдужом историјом задругарства. Данас у Покрајини има око 400 активних задруга, а више од 100.000 људи укључено је у задружни систем организовања, било да су задругари или коопе-

ратора кроз пореске и друге видове олакшица, рекла је Несторов Бизоњ.

Шанса у руралном туризму

Пољопривредна производња је без сумње окосница развоја српског села, али исто тако и делатности које се наслањају на њу као што је рурални туризам. О потреби развоја и удруживања у области сеоског туризма и о томе на који начин то доприноси развоју села говорио је проф. др Драго Цвијановић, декан Факултета за хотелијерство и туризам у Врњачкој Бањи.

- Развој руралног туризма доприноси да се активирају практично сви расположиви природни потенцијали и културно-историјске знаменитости у руралним подручјима. То доводи до градње савремених смештајних објеката чиме се ланчано повећавају заинтересованост и посете туриста, а истовремено повећава и број запослених и равномерно упошљавају сви чланови домаћинства одређени за развој сеоског туризма, рекао је проф. др Цвијановић уз напомену да се кроз пружање услуга боље вреднује и рад у пољопривреди и делатностима које се на њу наслањају.

Други део панела односио се на климатске промене и њихов утицај на пољопривреду, о чему ћемо детаљније писати у наредном броју "Пољопривредника".

К. Рајевић

становништва у тим срединама, ургентно морају предузети мере за њихов одрживи развој.

- Неопходно је да држава створи материјалну базу и кроз кредитне подстицаје и пореске олакшице поједностави услове за привредне инвестиције у неразвијена брдско-планинска подручја. Тиме би се омогућило равномернији регионални и привредни развој и искористили сви постојећи природни ресурси за

цу и на тај начин граде своју тржишну позицију и опстају у производњи, рекао је Михаиловић.

Говорећи о условима у којима задруге данас послују, Михаиловић је нагласио да су они, глобално посматрано, неповољни.

- Међу кључним препрекама је укњижба задружне својине на основу новог закона о задругама. Надлежни државни органи доносе рестриктивна решења у погледу огра-

ранти. Међутим, могућности за организовање пољопривредника у задруге су знатно веће с обзиром на безмало 150.000 регистрованих пољопривредних газдинстава.

- Постоје велики потенцијали за развој задругарства, с обзиром на то да скоро 92 одсто пољопривредника има поседе мање од 10 хектара површине. Из тих разлога њихова продуктивност и конкурентност је на веома ниском нивоу. Удружи-